

Osäkra studenter - och handledare? Att hantera osäkerhet i uppsatshandledning

Maria Zackariasson, professor i etnologi,
maria.zackariasson@sh.se

Forskningsprojekt

- "Independence in higher education. A comparative study of Sweden and Russia"
- Mångvetenskapligt projekt, fokus på handledning av självständiga arbeten i lärarutbildning och journalistikutbildning
- Fokusgruppsintervjuer med handledare, dokumenterad handledningsinteraktion (inspelade samtal, e-postkonversationer, texter), analys av kursplaner och styrdokument

Teoretisk ram

- Handledning som social och kollegial praktik (Dysthe & Samara)
- Handledar-studentrelationen präglad av undervisning, partnerskap, lärlingskap (Dysthe)
- Stöttning – aktivt deltagande, gradvis överförande av ansvar (van de Pol)

Uppsatsskrivande och osäkerhet

- Olika studier: Kan vara känslomässigt omtumlande att skriva större akademiska arbeten – även på grundnivå
- Ofta präglat av osäkerhet, oro, rädsla
- Kan gälla både studenter och handledare
- Tydligt också i vårt material

Handledares osäkerhet – problem eller styrka?

Student C: Alltså dom måste hela tiden förankras i det. Både i frågor dom får och i liksom hur dom beskrivs och då tänker jag att det vore intressant att hitta någon tidigare forskning på det. Jag har ingen aning vad man söker på då.

Handledare A: Nej.

Student D: Nej vad ska man söka på för ord?

Student C: Jag försökte men det var såhär...

Student D: Det är svårt.

Student C: Ja, identitets... forskning liksom. Jag vet inte.

Handledare A: Nej, jag vet inte heller. Jag vet inte mer om just den forskningen än ni.

(Citat från parhandledning Handledare A)

Studenters osäkerhet – praktiska aspekter

Handledare B: Du ställde frågan om du skulle göra lärarintervjuer?

Student H: Ja, alltså och det var ju lite grann för att jag också inte visste om det är så att man kan göra en ren, alltså textanalys. Eller om jag måste ta in intervjuer. /.../
Men helst av allt skulle jag ju vilja göra en textanalys på läromedel. /.../

Handledare B: Det är en viktig fråga som du tar upp. Alltså vad det är för material och metoder ni ska använda.

Student H: Ja, för då, alltså det... Jag känner att det blir en vändning, att jag kommer få byta perspektiv.

Student V: Ja, jag är också osäker.

Student G: (skratt) Ja precis. Ja, vad ska jag göra då. Jag känner så här... /.../ Jag vet inte vad jag ska göra nu. (skratt)

(Citat från grupphandledning, Handledare B)

Studenters osäkerhet – egen förmåga el. kompetens

Handledare F: Men ni har gjort en intervju sa du?

Student O: Ja. Vi har gjort två. /.../ Men... i ärlighetens namn (skratt) så ... Dom här frågorna vi hade skrivit. Det är svårt det här med att bredda det och gå in... Och sen jag skulle gärna... Alltså jag känner att jag fattas lite, i det här hur man gör en intervju.

Handledare F: Okej.

Student O: Alltså, hur gör man en intervju för att den liksom ska... Jag är liksom inte inpluggad på det.

Handledare F: Nej och det där är nånting som man inte riktigt kan bara heller hålla en föreläsning om hur man ska göra. Utan man måste öva sig på det. Faktiskt tycker jag att ni kan öva på varandra eller öva på någon annan först och främst.

(Citat från parhandledning, Handledare F)

Studenters osäkerhet – alla säger olika

Student X: För att [seminarieledaren] skrev ju... hon gav bra exempel på problemformulering och bakgrund och så där. Då skrev hon så här: ”Den ena kan vara så här: Detta är intressant om majoriteten av forskningen som finns...” bla, bla, bla./.../

Handledare E: Ja, ja, just det.

Student X: Kan jag skriva då att jag har sett det här problemet i själva klassrummet och sen skriva motiveringen till forskning i bakgrunden? Eller ska jag göra... Alltså jag...Det blir... Jag vet inte vad jag ska göra för alla säger så olika.

Handledarens roll – komma med lösningar eller ge redskap framåt?

Handledare E: Du har alldeles rätt i det. Tyvärr, så att säga (skrattar). Det har du.

Student X: Ja. (skrattar)

Handledare E: Nu kommer det folk från två olika ämnen och det... Men grundstrukturen skulle alla hålla med om. Att man ska ta sig an nånting här med nåt syfte och problemställning och sen har vi tidigare forskning och så. /.../ Alltså, såtillvida kommer aldrig nån att vara oense. I alla fall här på universitetet. Sen, exakt hur man gör det, är man lite oense om.

(Citat från grupphandledning Handledare E)

Avslutningsvis

- Att inte omedelbart besvara studenternas frågor kan främja deras egen aktivitet och initiativtagande
- Kan ge redskap för att hantera liknande situationer i framtiden,
- Därmed bredda deras akademiska litteracitet och bidra till ökad självständighet
- Samtidigt i vissa situationer lämpligt och nödvändigt att ge konkreta svar och rekommendationer – kan minska oro och osäkerhet och främja skrivprocessen

Referenser

- Dysthe, Olga. 2002. "Professors as mediators of academic text cultures: an interview study with advisors and masters degree students in three disciplines in a Norwegian university." *Written communication* 19(4):493-544.
- Dysthe, Olga, & Akylina Samara. 2006. *Forskningsveiledning på master- og doktorgradsnivå*. Oslo.
- Lea, M. R. & Street, B. V. (2000). Student writing and staff feedback in higher education: An academic literacies approach. I: M. R. Lea & B. Stierer (red.), *Student writing in higher education. New contexts*. Buckingham: Open University Press, s. 32–46.
- Lea, M. R. & Street, B. V. (2006). The "academic literacies" model: Theory and applications. *Theory Into Practice*, 45(4), s. 368–377.
- Lillis, T. (2001). *Student writing: access, regulation, desire*. London: Routledge.
- van de Pol, Janneke. (2012). *Scaffolding in teacher-student interaction: exploring, measuring, promoting and evaluating scaffolding*. Amsterdam: Research Institute of Child Development and Education, University of Amsterdam.
- van de Pol, Janneke, Monique Volman, & Jos. Beishuizen. 2010. "Scaffolding in Teacher–Student Interaction: A Decade of Research." *Educational Psychology Review* 22:271–296.

Publikationer från projektet (urval)

- Magnusson, Jenny & Zackariasson, Maria. (2021) *Handledning i praktiken: om studenters självständighet och akademiska litteracitet*. Lund: Studentlitteratur
- Zackariasson, Maria & Magnusson, Jenny (2020). Academic literacies and international mobility. The organization and supervision of degree projects in Sweden and Russia. *Cogent Education* 7(1).
- Zackariasson, Maria (2020) Kris i högre utbildning? Skrivande, breddad rekrytering och förmågan att navigera mellan olika epistemologiska fält. *Kulturella perspektiv* 29(1-2). (s. 39-45)
- Zackariasson, Maria. (2019). Balansen mellan att uppmuntra och ställa krav. En reflektion över studenters uppsatsskrivande i relation till stress och stöttning. *Högre Utbildning*, 9(2).
- Zackariasson, Maria. (2019). Encouraging student independence - perspectives on scaffolding in higher education supervision. *Journal of Applied Research in Higher Education*
- Zackariasson, Maria. (2018). 'I feel really good now!' – Emotions and independence in undergraduate supervision. *Learning and Teaching: The International Journal of Higher Education in the Social Sciences*, 11(3), 1-24.
- Magnusson, Jenny, & Zackariasson, Maria. (2018). Student independence in undergraduate projects. Different understandings in different academic contexts. *Journal of Further and Higher Education*, 1404-1419.